

บันทึก

เรื่อง หรือปัญหากฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท
(นายทะเบียนจะรับทะเบียนเปลี่ยนแปลงตัวผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งชุดของห้างหุ้นส่วนจำกัด
ได้หรือไม่)

กระทรวงพาณิชย์ได้มีหนังสือ ที่ พณ.๐๕๐๖/๔๒๙๓ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๒๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงพาณิชย์ได้รับรายงานจากกรมทะเบียนการค้า ซึ่งมีปัญหาว่า การรับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งเข้าออกพร้อมกันทั้งชุดในเวลาเดียวกันนั้น นายทะเบียนจะมีอำนาจตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่จะรับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงหุ้นส่วนได้หรือไม่ โดยมีข้อเท็จจริงดังนี้

ห้างหุ้นส่วนจำกัดสุรินทร์ทวีกิจ ได้จดทะเบียนมีผู้เป็นหุ้นส่วนรวม ๓ คน คือ

๑. นายสุชาติ แซ่อ้อย หุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด ลงทุนเข้าหุ้นด้วยเงินสดสี่หมื่นบาทถ้วน

๒. นายเพิ่ม แซ่ตั้ง หุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด ลงทุนเข้าหุ้นด้วยเงินสดสี่หมื่นบาทถ้วน

๓. นายสุรัตน์ ธิญญปกรณศิริ หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด ลงทุนเข้าหุ้นด้วยเงินสดสี่หมื่นบาทถ้วน เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๒๕ ห้างนี้ได้ตกลงทำสัญญาหุ้นส่วนแก้ไขเพิ่มเติมโดยมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับผู้เป็นหุ้นส่วนดังต่อไปนี้ คือ

๑. ให้นายสุชาติ แซ่อ้อย ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด ออกจากหุ้นส่วนไปโดยโอนหุ้นทั้งหมดสี่หมื่นบาทถ้วนให้แก่นางวิภา แซ่ลิ้ม

๒. ให้นายเพิ่ม แซ่ตั้ง ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด ออกจากหุ้นส่วนไปโดยโอนหุ้นทั้งหมดสี่หมื่นบาทถ้วนให้แก่นางไพฑูรย์ สืบวัฒนพงษ์กุล

๓. ให้นายสุรัตน์ ธิญญปกรณศิริ ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดออกจากหุ้นส่วนไปโดยโอนหุ้นทั้งหมดสี่หมื่นบาทถ้วนให้แก่นายสุรัชย์ สืบวัฒนพงษ์กุล

๔. รับนางวิภา แซ่ลิ้ม เข้าเป็นหุ้นส่วนใหม่จำพวกจำกัดความรับผิดโดยลงทุนเข้าหุ้นด้วยเงินสดหกหมื่นบาทถ้วน และรับโอนหุ้นจากนายสุชาติ แซ่อ้อย สี่หมื่นบาทถ้วนรวมเป็นเงินลงทุนเข้าหุ้นทั้งสิ้นหนึ่งแสนบาทถ้วน

๕. รับนางไพฑูรย์ สืบวัฒนพงษ์กุล เข้าเป็นหุ้นส่วนใหม่จำพวกจำกัดความรับผิดโดยลงทุนเข้าหุ้นด้วยเงินสดหนึ่งหมื่นบาทถ้วน และรับโอนหุ้นจากนายเพิ่มแซ่ตั้ง สี่หมื่นบาทถ้วนรวมเป็นเงินลงทุนเข้าหุ้นทั้งสิ้นห้าหมื่นบาทถ้วน

๖. รับนายสุรัชย์ สืบวัฒนพงษ์กุล เข้าเป็นหุ้นส่วนใหม่จำพวกไม่จำกัดความรับผิด

โดยลงทุนเข้าหุ้นด้วยเงินสดหนึ่งหมื่นบาทถ้วน และรับโอนหุ้นจากนายสุรัตน์ ัญญูปกรณ์ศิริ สี่หมื่นบาทถ้วน รวมเป็นเงินลงทุนเข้าหุ้นทั้งสิ้นห้าหมื่นบาทถ้วน และแต่งตั้งให้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ในปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์มีความเห็นแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย คือ

ฝ่ายแรก เห็นว่า นายทะเบียนจะรับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงให้ไม่ได้เพราะเมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมออกพร้อมกันทั้งชุดแล้ว ความเป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนจำกัดย่อมสิ้นสุดลง และตามมาตรา ๑๐๔๐ ประกอบกับมาตรา ๑๐๔๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่า การจะรับเป็นหุ้นส่วนใหม่ได้จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมหมดทุกคน ฉะนั้น เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมเลิกจากการเป็นหุ้นส่วนกันแล้ว การรับคนอื่นเข้าเป็นหุ้นส่วนใหม่ในกรณีนี้จึงไม่มีทางที่จะกระทำได้

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า นายทะเบียนสามารถรับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ เพราะการที่ผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมและผู้เป็นหุ้นส่วนใหม่เข้าประชุมร่วมกันในวันทำสัญญาซึ่งในขณะประชุมทำสัญญานั้น ผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมยังมีฐานะเป็นหุ้นส่วนของห้างอยู่ จึงถือได้ว่าผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมได้ตกลงยินยอมรับเอาบุคคลอื่นเข้ามาเป็นหุ้นส่วนใหม่ของห้างหุ้นส่วนแล้วตามนัยมาตรา ๑๐๔๐ ประกอบกับมาตรา ๑๐๔๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในกรณีนี้ผู้เป็นหุ้นส่วนใหม่ย่อมดำเนินกิจการงานของห้างหุ้นส่วนต่อไปได้ตามมาตรา ๑๐๑๒ อีกทั้งกรณีก็มีใช้เป็นเหตุที่จะทำให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดต้องเลิกกันตามมาตรา ๑๐๕๕ และมาตรา ๑๐๕๖ ประกอบกับมาตรา ๑๐๔๐ ได้อย่างใด

เนื่องจากเป็นปัญหาข้อกฎหมายซึ่งเจ้าหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์มีความเห็นแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย และไม่อาจหาข้อยุติได้ กระทรวงพาณิชย์จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้วินิจฉัยปัญหาดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมทะเบียนการค้า) แล้วมีความเห็นดังนี้

การที่เจ้าหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์ฝ่ายแรกมีความเห็นว่า นายทะเบียนจะรับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงตัวผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งชุดในห้างหุ้นส่วนจำกัดไม่ได้นั้นก็โดยอาศัยเหตุผล ๒ ประการ คือ ประการแรก การจะรับผู้เป็นหุ้นส่วนใหม่ได้นั้นจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมทุกคน ฉะนั้น เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมเลิกจากการเป็นหุ้นส่วนกันแล้ว การรับคนอื่นเข้าเป็นหุ้นส่วนใหม่ในกรณีนี้จึงไม่มีทางที่จะกระทำได้ ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๐๔๐^๑ ประกอบกับมาตรา ๑๐๔๐^๒ และประการที่สอง เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมออกจาก

^๑ มาตรา ๑๐๔๐ ห้ามมิให้ชักนำเอาบุคคลอื่นเข้ามาเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนโดยมิได้รับความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนหมดด้วยกันทุกคน เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

^๒ มาตรา ๑๐๔๐ บทบัญญัติว่าด้วยห้างหุ้นส่วนสามัญข้อใด ๆ หากมิได้ยกเว้นหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปโดยบทบัญญัติแห่งหมวด ๓ นี้ ท่านให้นำมาใช้บังคับแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัดด้วย

ห้างหุ้นส่วนจำกัดพร้อมกันทั้งชุดแล้ว ความเป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนจำกัดย่อมสิ้นสุดลง

ตามความเห็นของเจ้าหน้าที่กระทรวงพาณิชย์ฝ่ายแรกดังกล่าวข้างต้นนั้นถือว่าผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมได้ออกจากหุ้นส่วนโดยการโอนหุ้นให้แก่บุคคลอื่นก่อนที่จะมีการรับบุคคลนั้นเข้ามาเป็นหุ้นส่วนใหม่ ในเมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมทั้งชุดได้โอนหุ้นของตนไปแล้ว ตนเองก็ไม่มีฐานะเป็นหุ้นส่วนอีกต่อไป จึงไม่อยู่ในวิสัยที่จะให้ความยินยอมในการรับบุคคลอื่นเข้ามาเป็นหุ้นส่วนใหม่ได้อีก แต่ถ้าหากตีความในทางตรงกันข้ามแล้ว ก็หมายความว่า ถ้ามีการรับบุคคลอื่นเข้ามาเป็นหุ้นส่วนใหม่ก่อน แล้วจึงมีการโอนหุ้นของผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมให้แก่ผู้เป็นหุ้นส่วนใหม่ ดังนี้แล้วก็ย่อมจะกระทำได้ เพราะในเมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมยังมีฐานะเป็นหุ้นส่วนอยู่ในขณะนั้นก็ย่อมให้ความยินยอมในการรับบุคคลอื่นเข้ามาเป็นหุ้นส่วนใหม่ได้

สำหรับกรณีที่เป็นปัญหานี้ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ว่า สัญญาหุ้นส่วนแก้ไขเพิ่มเติมของห้างหุ้นส่วนจำกัดสุรินทร์ทวีกิจ ซึ่งได้ทำขึ้นเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๒๕ นั้น มีข้อความดังนี้

“สัญญานี้ทำ ณ ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุรินทร์ทวีกิจ ทะเบียนเลขที่ สร ๒๕๔ เลขที่ ๑๓๒/๕๓-๕๔ ถนนชุมญาติ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๒๕

ระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนของห้างหุ้นส่วนจำกัด สุรินทร์ทวีกิจ มีรายชื่อดังต่อไปนี้ คือ

๑. นายสุชาติ แซ่อ้อย
๒. นายเพิ่ม แซ่ตั้ง
๓. นายสุรัตน์ ธัญญปกรณ์ศิริ
๔. นางวิภา แซ่ลิ่ม
๕. นางไพฑูรย์ สืบวัฒนพงษ์กุล
๖. นายสุชัย สืบวัฒนพงษ์กุล

ได้ตกลงทำสัญญาหุ้นส่วนแก้ไขเพิ่มเติม มีข้อความตามที่ได้ตกลงกันดังนี้ตามที่ได้อตกลงกันไว้แต่เดิมว่า

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๒. รายการละเอียดของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน

(๑) นายสุชาติ แซ่อ้อย หุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด ลงทุนเข้าหุ้นด้วยเงินสด สี่หมื่นบาทถ้วน (๔๐,๐๐๐.- บาท)

(๒) นายเพิ่ม แซ่ตั้ง หุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด ลงทุนเข้าหุ้นด้วยเงินสดสี่หมื่นบาทถ้วน (๔๐,๐๐๐.- บาท)

(๓) นายสุรัตน์ ธัญญปกรณ์ศิริ หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดลงทุนเข้าหุ้น

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดนั้นมีอยู่หลายคนด้วยกัน ท่านให้ใช้บทบัญญัติสำหรับห้างหุ้นส่วนสามัญเป็นวิธีบังคับในความเกี่ยวพันระหว่างคนเหล่านั้นเองและความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนเหล่านั้นกับห้างหุ้นส่วน

ด้วยเงินสดสี่หมื่นบาทถ้วน (๔๐,๐๐๐.-บาท)

บัดนี้ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนได้ตกลงแก้ไขเพิ่มเติมใหม่เป็นดังนี้ คือ

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๔. รายการละเอียดของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน

(๑) นายสุชาติ แซ่ฮ้อย หุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด ลงทุนเข้าหุ้นด้วยเงินสดสี่หมื่นบาทถ้วน (๔๐,๐๐๐.-บาท) ออกจากหุ้นส่วนไป โดยโอนหุ้นทั้งหมดสี่หมื่นบาทถ้วน (๔๐,๐๐๐.-บาท) ให้แก่นางวิภา แซ่ลิ่ม

(๒) นายเพิ่ม แซ่ตั้ง หุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด ลงทุนเข้าหุ้นด้วยเงินสดสี่หมื่นบาทถ้วน (๔๐,๐๐๐.-บาท) ออกจากหุ้นส่วนไป โดยโอนหุ้นทั้งหมดสี่หมื่นบาทถ้วน (๔๐,๐๐๐.-บาท) ให้แก่นางไพฑูรย์ สืบวัฒนพงษ์กุล

(๓) นายสุรัตน์ ธีบุญปกรณ์ศิริ หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดลงทุนเข้าหุ้นด้วยเงินสดสี่หมื่นบาทถ้วน (๔๐,๐๐๐.-บาท) ออกจากหุ้นส่วนไป โดยโอนหุ้นทั้งหมดสี่หมื่นบาท (๔๐,๐๐๐.-บาท) ให้แก่นายสุรัชย์ สืบวัฒนพงษ์กุล

(๔) นางวิภา แซ่ลิ่ม เข้าเป็นหุ้นส่วนใหม่จำพวกจำกัดความรับผิดลงทุนเข้าหุ้นด้วยเงินสดหกหมื่นบาทถ้วน (๖๐,๐๐๐.-บาท) และรับโอนหุ้นจากนายสุชาติ แซ่ฮ้อย สี่หมื่นบาทถ้วน (๔๐,๐๐๐.-บาท) รวมเป็นเงินลงทุนเข้าหุ้นทั้งสิ้นหนึ่งแสนบาทถ้วน (๑๐๐,๐๐๐.-บาท)

(๕) นางไพฑูรย์ สืบวัฒนพงษ์กุล เข้าเป็นหุ้นส่วนใหม่จำพวกจำกัดความรับผิดลงทุนเข้าหุ้นด้วยเงินสดหนึ่งหมื่นบาทถ้วน (๑๐,๐๐๐.-บาท) และรับโอนหุ้นจากนายเพิ่ม แซ่ตั้ง สี่หมื่นบาทถ้วน รวมเป็นเงินลงทุนเข้าหุ้นทั้งสิ้นห้าหมื่นบาทถ้วน (๕๐,๐๐๐.-บาท)

(๖) นายสุรัชย์ สืบวัฒนพงษ์กุล เข้าเป็นหุ้นส่วนใหม่จำพวกไม่จำกัดความรับผิดลงทุนเข้าหุ้นด้วยเงินสดหนึ่งหมื่นบาทถ้วน (๑๐,๐๐๐.-บาท) และรับโอนหุ้นจากนายสุรัตน์ ธีบุญปกรณ์ศิริ สี่หมื่นบาทถ้วน (๔๐,๐๐๐.-บาท) รวมเป็นเงินลงทุนเข้าหุ้นทั้งสิ้นห้าหมื่นบาทถ้วน (๕๐,๐๐๐.-บาท) และแต่งตั้งให้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ

ฯลฯ

ฯลฯ”

จากข้อความในสัญญาดังกล่าวข้างต้นที่ทำสัญญากันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนทั้ง ๖ คน จะเห็นได้ว่าผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมทุกคนทั้งที่เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดและหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดได้ตกลงยินยอมรับบุคคลอีก ๓ คนเข้ามาเป็นหุ้นส่วนใหม่แล้ว ต่อจากนั้นผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมจึงโอนหุ้นของตนให้แก่ผู้เป็นหุ้นส่วนใหม่ ดังจะเห็นได้จากข้อความในสัญญาแสดงว่าผู้เป็นหุ้นส่วนใหม่เมื่อลงทุนเข้าหุ้นแล้วจึงรับโอนหุ้นจากผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมไป ฉะนั้น กรณีที่เป็นปัญหานี้จึงเป็นการรับผู้เป็นหุ้นส่วนใหม่เข้ามาเสียก่อน แล้วผู้เป็นหุ้นส่วนใหม่จึงรับโอนหุ้นจากผู้เป็นหุ้นส่วนเดิม

สำหรับเหตุผลของเจ้าหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์ฝ่ายแรกอีกประการหนึ่งที่ว่า เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมออกจากห้างหุ้นส่วนจำกัดพร้อมกันทั้งชุดแล้ว ความเป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนจำกัดย่อมสิ้นสุดลงนั้น บทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจำกัดมิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเหตุแห่งการเลิกห้างหุ้นส่วนจำกัดไว้โดยตรงจึงต้องนำ

บทบัญญัติว่าด้วยห้างหุ้นส่วนสามัญมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามนัยมาตรา ๑๐๘๐^๓ ซึ่งเมื่อพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๑๐๕๕^๔ และมาตรา ๑๐๕๖^๕ แล้ว ก็ไม่ปรากฏข้อความใดว่าการที่ผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมออกจากห้างหุ้นส่วนพร้อมกันทั้งชุดโดยโอนหุ้นให้แก่บุคคลอื่นหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การเปลี่ยนตัวผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งชุดนั้น เป็นเหตุที่จะทำให้ห้างหุ้นส่วนต้องเลิกกัน ในทางตรงกันข้ามได้มีคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๙๙/๒๔๘๐ วางหลักไว้ว่า หุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญคนหนึ่งขอถอนหุ้นไป หุ้นส่วนที่ยังคงเหลืออยู่คนหนึ่งรับซื้อหุ้นไว้และคงดำเนินกิจการต่อไปตามปกติ ดังนี้ ไม่ถือว่าห้างหุ้นส่วนรายนี้ได้เลิกจากกันประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๐๕๕ ไม่ใช่เป็นบทกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน คู่สัญญาจะตกลงแก้ไขเป็นอย่างอื่นก็ย่อมทำได้ และมีคำพิพากษาฎีกาที่ ๔๐๒/๒๕๐๑ วินิจฉัยไว้ว่า ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งตายผู้เป็นหุ้นส่วนคนอื่นยอมให้มีคนรับโอนหุ้นนั้นสืบต่อมา ห้างหุ้นส่วนนั้นไม่เลิกจากกันจึงเห็นได้ว่าตามแนวคำพิพากษาฎีกาดังกล่าว การเปลี่ยนตัวผู้เป็นหุ้นส่วนไม่เป็นเหตุให้ห้างหุ้นส่วนต้องเลิกกัน ซึ่งในกรณีที่เป็นปัญหานี้ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนทั้งที่เป็นหุ้นส่วนเดิมและที่เป็นหุ้นส่วนใหม่ต่างก็มีความประสงค์ที่จะให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้นคงมีต่อไปไม่เลิกกัน

ในแง่ความรับผิดชอบของผู้เป็นหุ้นส่วนต่อบุคคลภายนอกนั้น แม้ผู้เป็นหุ้นส่วนเดิมจะออกจากหุ้นส่วนไปแล้ว ก็ยังคงต้องรับผิดชอบในหนี้ซึ่งห้างหุ้นส่วนได้ก่อให้เกิดขึ้นก่อนที่ตนได้ออกจากหุ้นส่วนไป^๖ ส่วนผู้เป็นหุ้นส่วนใหม่นั้นก็ต้องรับผิดชอบในหนี้ซึ่งห้างหุ้นส่วนได้ก่อให้เกิดขึ้นก่อนที่ตนจะเข้ามาเป็นหุ้นส่วน^๗ จึงเป็นหลักประกันที่กฎหมายได้ให้ไว้แก่บุคคลภายนอกในเรื่องนี้

สัญญาเปลี่ยนตัวผู้เป็นหุ้นส่วนในกรณีที่เป็นปัญหานี้เป็นสัญญาที่ไม่มีลักษณะขัดแย้งกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน แต่ประการใด ในเมื่อสัญญาดังกล่าวไม่ขัดต่อกฎหมาย นายทะเบียนจึงไม่มีอำนาจที่จะปฏิเสธไม่

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒

^๔ มาตรา ๑๐๕๕ ห้างหุ้นส่วนสามัญย่อมเลิกกันด้วยเหตุดังกล่าวต่อไปนี้

(๑) ถ้าในสัญญาทำไว้มีกำหนดกรณีอันใดเป็นเหตุที่จะเลิกกันเมื่อมีกรณีนั้น

(๒) ถ้าสัญญาทำไว้เฉพาะกำหนดกาลใด เมื่อสิ้นกำหนดกาลนั้น

(๓) ถ้าสัญญาทำไว้เฉพาะเพื่อทำการอย่างหนึ่งอย่างใดแต่อย่างเดียว เมื่อเสร็จการนั้น

(๔) เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งให้คำบอกกล่าวแก่ผู้เป็นหุ้นส่วนคนอื่น ๆ ตามกำหนด

ดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๕๖

(๕) เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งตาย หรือล้มละลาย หรือตกเป็นผู้ไร้ความสามารถ

^๕ มาตรา ๑๐๕๖ ถ้าห้างหุ้นส่วนได้ตั้งขึ้นไม่มีกำหนดกาลอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นยุติ ท่านว่าะเลิกได้ต่อเมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งบอกเลิกเมื่อสิ้นรอบปีในทางบัญชีเงินของห้างหุ้นส่วนนั้น และผู้เป็นหุ้นส่วนนั้นต้องบอกกล่าวความจำนองจะเลิกล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกเดือน

^๖ มาตรา ๑๐๕๑ ผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งออกจากหุ้นส่วนไปแล้วยังคงต้องรับผิดชอบในหนี้ซึ่งห้างหุ้นส่วนได้ก่อให้เกิดขึ้นก่อนที่ตนได้ออกจากหุ้นส่วนไป

^๗ มาตรา ๑๐๕๒ บุคคลผู้เข้าเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนย่อมต้องรับผิดชอบในหนี้ใด ๆ ซึ่งห้างหุ้นส่วนได้ก่อให้เกิดขึ้นก่อนที่ตนเข้ามาเป็นหุ้นส่วนด้วย

รับจดทะเบียนให้^๔

ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) จึงเห็นว่านายทะเบียนสามารถรับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงตัวผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งชุดของห้างหุ้นส่วนจำกัดในกรณีนี้ได้

(ลงชื่อ) ประเสริฐ นาสกุล

(นายประเสริฐ นาสกุล)

กรรมการร่างกฎหมายประจำ

รักษาราชการแทน เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๒๕

^๔ มาตรา ๑๐๑๙ ถ้าคำขอจดทะเบียนหรือเอกสารซึ่งต้องจดทะเบียนไม่มีรายการบริบูรณ์ตามที่บังคับไว้ในลักษณะนี้ว่าให้จดแจ้งก็ดี หรือถ้ารายการอันใดซึ่งจดแจ้งในคำขอหรือในเอกสารนั้นขัดกับกฎหมายก็ดี หรือถ้าเอกสารใดซึ่งกำหนดไว้ว่าให้ส่งด้วยกันกับคำขอจดทะเบียนยังขาดอยู่มิได้ส่งให้ครบก็ดี หรือถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้ออื่นซึ่งกฎหมายบังคับไว้ก็ดี นายทะเบียนจะไม่ยอมรับจดทะเบียนก็ได้ จนกว่าคำขอจดทะเบียนหรือเอกสารนั้นจะทำให้บริบูรณ์หรือแก้ไขให้ถูกต้อง หรือได้ส่งเอกสารซึ่งกำหนดไว้นั้นครบทุกสิ่งอันหรือได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อนั้นแล้ว.